

สิทธิเด็ก ‘โมเดลไร้ส้ม’ ‘สิทธิการมีชีวิต’ ‘ได้เรียนรู้’ ก็สำคัญ!!

โครงการดังกล่าวนี้มีจุดประสงค์สำคัญคือ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กอพยพ-ต่างวัฒนธรรม และก็เป็น “กรณีศึกษา” เรื่องการส่งเสริมสิทธิเด็กที่น่าสนใจ รวมถึง “สิทธิที่จะมีชีวิต” ของเด็ก

ทั้งนี้ โมเดลไร้ส้มคือการสร้างศูนย์การเรียนรู้ขึ้นในพื้นที่เป้าหมาย คือไร้ส้ม เพื่อให้เด็กที่ขาดโอกาสมีสิทธิเข้าถึงการศึกษาง่ายขึ้น และเมื่อพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้จากไร้ส้มสู่สวนคอนกรีต ก็เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่จำเป็นต้องติดตามพ่อแม่ครอบครัวที่เข้าสู่เมืองเพื่อทำงาน เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

อคุลย์ ดวงดิวิรัตน์ ผู้ประสานงานกลุ่มเพื่อเด็ก เล่าย้อนว่า...จุดเริ่มต้นเริ่มจากการทำงานวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลด้านวัฒนธรรมชาวไทใหญ่ซึ่งอยู่กระจัดกระจายตามแหล่งงาน โดยเฉพาะตามไร้ส้ม ทำให้มีโอกาสพบเห็นเด็กชาวไทใหญ่จำนวนมาก ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่ได้เรียน โดยพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากรื่องสัณฐาน หากแต่เกิดจากการ ขาดทักษะการพูด-อ่าน-เขียนภาษาไทย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงการเรียน

“ทำให้เสียประโยชน์จากสิทธิที่พึงจะได้รับ ที่สำคัญยังมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นต่อการมีชีวิตรอด อันเนื่องจากการขาดทักษะในการสื่อสารกับสังคม ซึ่งมีที่มาจากไม่รู้หนังสือ”

จุดนี้เป็นที่มาของการจัดการศึกษาในไร้ส้ม โดยมี “ศูนย์การเรียนรู้ในภาคกลางวัน” สำหรับเด็กเล็กที่พ่อแม่ต้องทำงานในไร้ส้ม กับ “ศูนย์การเรียนรู้ในภาคกลางคืน” สำหรับเด็กโตที่ต้องทำงานในไร้ส้ม ช่วงกลางวัน ทั้งนี้ การที่ต้องมีทั้งภาคกลางวันและภาคกลางคืนนั้นเป็นการปรับการศึกษาให้ยืดหยุ่นกับเด็กแต่ละกลุ่ม

ผู้ประสานงานกลุ่มเพื่อเด็ก บอกอีกว่า...*การเพิ่มทักษะการสื่อสารให้เด็กช่วยแก้ปัญหาที่เคยมี และบางกรณีเกี่ยวพันถึงชีวิต* ซึ่งเมื่อเด็กและครอบครัวไม่สามารถสื่อสารกับสังคมได้ก็ทำให้เกิดปัญหาในการใช้ชีวิต กรณีที่เคยพบคือเมื่อมีเด็กหรือคนในครอบครัวไม่สบาย แต่เมื่อไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ก็ไม่กล้าไปหาหมอที่สถานีอนามัยหรือโรงพยาบาล ต้องหันไปใช้บริการ “หมอเถื่อน” ซึ่ง “เสี่ยง” และแพงกว่า แต่ ถ้าเด็กได้เรียนรู้หนังสือ มีทักษะในการสื่อสารได้ ก็จะทำให้เข้าถึงการรับการรักษาที่ถูกต้องได้ ก็จะลดความเสี่ยงเรื่องการเสียชีวิตจากการได้รับการรักษาที่ไม่ได้คุณภาพ สิทธิด้านการศึกษากับสิทธิมีชีวิตจึงเกี่ยวกัน

“ปัญหาที่มีนี้ ไม่ได้เกิดจากการไม่ได้รับสิทธิ เพราะรัฐเองก็มีระบบรองรับอยู่ แต่เกิดจากความไม่กล้าซึ่งมาจากความไม่รู้ เนื่องจากขาดทักษะในการสื่อสาร ดังนั้น การส่งเสริมการศึกษาให้เด็กจึงเป็น

สก๊อปหน้า 1 เดลินิวส์

ต่อจากหน้า 1

66 จำเป็นต้องทำงานเชื่อมโยงและขยับไปพร้อมกัน จึงจะมีประสิทธิภาพ เรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิเด็กเชื่อมโยงกันหลายมิติ...เป็นการระบุนของ ดร.รังสรรค์ วิบูลย์อุปถัมภ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย เกี่ยวกับ “สิทธิเด็ก” ซึ่ง “สิทธิการมีชีวิตของเด็ก” เป็นสิทธิสำคัญก้าวแรก...

และการเข้าถึงการศึกษารับรู้ของเด็กก็สำคัญ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องไปถึงการมีชีวิตของเด็กด้วย...

เมื่อเร็ว ๆ นี้ทีม “สก๊อปหน้า 1 เดลินิวส์” ร่วมคณะไปกับเจ้าหน้าที่องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ (สพท.เชียงใหม่) เขต 1 และเขต 3 เพื่อดูกระบวนการทำงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ในกลุ่มเด็กอพยพ-เด็กต่างวัฒนธรรม พื้นที่ อ.เมือง และ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ โดยจุดที่ได้เดินทางไปก็คือที่ศูนย์การเรียนรู้วัดป่าเป้า อ.เมือง จ.เชียงใหม่ และศูนย์การเรียนบ้านแม่สุ่นน้อย, ศูนย์บ้านเด่นเวียงชัย และศูนย์หนองงูหลาม อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ ซึ่งมีการจัดทำโครงการที่มีชื่อเรียกสั้น ๆ ว่า “โมเดลไร้ส้ม” หรือที่ภายหลังพัฒนาเป็น “ศูนย์การเรียนจากไร้ส้มสู่สวนคอนกรีต” ด้วย

การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก ซึ่งรวมถึง **สิทธิในการมีชีวิตรอด ด้วย**...ผู้ประสานงานกลุ่มเพื่อเด็กระบุ

ด้าน ดร.รังสรรค์ วิบูลย์อุปถัมภ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย หน่วยงานที่สนับสนุนโครงการ ระบุว่า... โมเดลไร้ส้มเป็นตัวอย่างของการขับเคลื่อนจากฐานระดับล่างขึ้นสู่ระดับบน เริ่มจากพื้นที่เข้าสู่หน่วยราชการ ผลักดันเป็นนโยบายรองรับ ทำให้การทำงานขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะเรื่อง การส่งเสริม "สิทธิเด็ก" นอกจากนี้ยังเห็นได้ชัดว่าหากภาคประชาชน หรือเอ็นจีโอและภาครัฐสามารถร่วมมือทำงานไปพร้อมกันได้ การขับเคลื่อนจากภาคปฏิบัติไปสู่ระดับนโยบายจะมีประสิทธิภาพมาก

"นี่เป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจ"...ดร.รังสรรค์ทิ้งท้าย

ทั้งนี้ แม้ที่ว่ามาจะเป็นกรณีของกลุ่มเด็กอพยพ-เด็กต่างวัฒนธรรม แต่ก็เป็น **"กรณีศึกษาเกี่ยวกับสิทธิเด็ก-สิทธิการมีชีวิตของเด็ก"** ที่น่าพิจารณา ซึ่งปัญหาที่ร้ายแรงถึงชีวิตเพราะไม่รู้-ขาดทักษะ การสื่อสารนั้น ใ้ว่าจะไม่เคยมีเกิดขึ้นเลยในกรณีของเด็กไทย และที่สำคัญคือกรณีศึกษานี้ก็ช่วยบ่งชี้ว่าการทำงาน-การให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิเด็กของฝ่ายต่าง ๆ นั้น การเชื่อมโยงขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน...สำคัญและจำเป็น

สำคัญ-จำเป็นและเกี่ยวพันไปถึง **"สิทธิการมีชีวิต"**

"สิทธิสำคัญของเด็ก" ที่ในไทยยังมีปัญหามาก!!